Zbornik sudske prakse

PRESUDA SUDA (četvrto vijeće)

15. travnja 2021.*

„Zahtjev za prethodnu odluku – Pravosudna suradnja u kaznenim stvarima – Okvirna odluka 2008/909/PUP – Članak 8. stavci 2. do 4. – Članak 17. stavci 1. i 2. – Članak 19. – Poštovanje, u okviru donošenja presude kojom se izriče jedinstvena kazna, osuđujuće presude koja je donesena u nekoj drugoj državi članici, a treba se izvršiti u državi članici u kojoj se donosi prvonavedena presuda – Pretpostavke – Okvirna odluka 2008/675/PUP – Članak 3. stavak 3. – Koncept ‚[zadiranja u osuđujuću] presud[u] ili njezino izvršavanje' koji se mora poštovati u novom kaznenom postupku pokrenutom u državi članici različitoj od one u kojoj je ta odluka donesena"

U predmetu C-221/19,

povodom zahtjeva za prethodnu odluku na temelju članka 267. UFEU-a, koji je uputio Sąd Okręgowy w Gdańsku (Okružni sud u Gdańsku, Poljska), odlukom od 15. veljače 2019., koju je Sud zaprimio 11. ožujka 2019., u postupku

AV

uz sudjelovanje:

Pomorski Wydział Zamiejscowy Departamentu do Spraw Przestępczości Zorganizowanej i Korupcji Prokuratury Krajowej,

SUD (četvrto vijeće),

u sastavu: M. Vilaras, predsjednik vijeća, N. Piçarra (izvjestitelj), D. Šváby, S. Rodin i K. Jürimäe, suci,

nezavisni odvjetnik: J. Richard de la Tour,

tajnik: A. Calot Escobar,

uzimajući u obzir pisani postupak,

uzimajući u obzir očitovanja koja su podnijeli:

– za poljsku vladu, B. Majczyna, u svojstvu agenta,

– za češku vladu, M. Smolek, J. Vláčil i T. Machovičová, u svojstvu agenata,

– za španjolsku vladu, A. Rubio González, a zatim L. Aguilera Ruiz, u svojstvu agenata,

– za mađarsku vladu, M. Z. Fehér i Z. Wagner, u svojstvu agenata,

* Jezik postupka: poljski

– za Europsku komisiju, S. Grünheid i L. Baumgart, u svojstvu agenata,

saslušavši mišljenje nezavisnog odvjetnika na raspravi održanoj 8. listopada 2020.,

donosi sljedeću

Presudu

1 Ovaj zahtjev za prethodnu odluku odnosi se na tumačenje članka 3. stavka 3. Okvirne odluke Vijeća 2008/675/PUP od 24. srpnja 2008. o poštovanju [osuđujućih] presuda među državama članicama Europske unije u novom kaznenom postupku (SL 2008., L 220, str. 32.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 130.) kao i članka 8. stavaka 2. do 4., članka 17. stavka 1. prve rečenice i članka 19. Okvirne odluke Vijeća 2008/909/PUP od 27. studenoga 2008. o primjeni načela uzajamnog priznavanja presuda u kaznenim predmetima kojima se izriču kazne zatvora ili mjere koje uključuju oduzimanje slobode s ciljem njihova izvršenja u Europskoj uniji (SL 2008., L 327, str. 27.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 11., str. 111.), kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009. (SL 2009., L 81, str. 24.) (SL, posebno izdanje na hrvatskom jeziku, poglavlje 19., svezak 16., str. 169., u daljnjem tekstu: Okvirna odluka 2008/909).

2 Zahtjev je upućen u okviru postupka donošenja presude kojom bi se osobi AV izrekla jedinstvena kazna koja uključuje, među ostalim, kaznu zatvora koju je izrekao sud u drugoj državi članici i koja je priznata radi izvršenja u Poljskoj.

Pravni okvir

Pravo Unije

Okvirna odluka 2008/909

3 Uvodne izjave 6. i 15. Okvirne odluke 2008/909 glase:

„(6) Ova se Okvirna odluka treba provoditi i primjenjivati tako da omogućava poštovanje općih načela jednakosti, pravednosti i razumnosti.

[…]

(15) Ova se Okvirna odluka treba primjenjivati sukladno pravu građana Unije na slobodu kretanja i boravka na državnom području država članica na temelju članka [21. UFEU-a].”

4 Člankom 1. te okvirne odluke određeno je:

„Za potrebe ove Okvirne odluke:

(a) ‚presuda’ znači pravomoćna odluka ili nalog suda države izdavateljice […] kojom se izriče kazna za fizičku osobu;

(b) ‚kazna’ znači svaka kazna zatvora ili druga mjera koja uključuje oduzimanje slobode koja je izrečena na određeno ili neodređeno razdoblje zbog počinjenja kaznenog djela utvrđenog u kaznenom postupku;

(c) ‚država izdavateljica […]' znači država članica u kojoj je presuda izrečena;

(d) ‚država izvršiteljica […]' znači država članica kojoj je presuda proslijeđena radi njezina priznavanja i izvršenja."

5 Članak 3. navedene okvirne odluke u stavcima 1. i 3. određuje:

„1. Svrha ove Okvirne odluke je utvrđivanje pravila na temelju kojih država članica, kako bi poboljšala društvenu rehabilitaciju osuđene osobe, priznaje presudu te izvršava kaznu.

[…]

3. Ova se Okvirna odluka primjenjuje samo na priznavanje presuda i izvršenje kazni u smislu ove Okvirne odluke. […]"

6 Člankom 8. iste okvirne odluke, naslovljenim „Priznavanje presude i izvršenje kazne", propisano je:

„1. Nadležno tijelo države izvršiteljice […] priznaje presudu koja je proslijeđena u skladu s člankom 4. i postupkom iz članka 5. te odmah poduzima sve potrebne mjere za izvršenje kazne, ako se ne odluči pozvati na jednu od osnova za nepriznavanje i neizvršenje iz članka 9.

2. Kada kazna zbog svog trajanja nije u skladu sa zakonom države […] izvršiteljice […], nadležno tijelo države […] izvršiteljice […] može donijeti odluku o promjeni kazne samo kada je ona duža od maksimalne kazne predviđene za slična kaznena djela na temelju njezinog nacionalnog prava. Promijenjena kazna ne smije biti niža od maksimalne kazne predviđene za slična kaznena djela na temelju prava države […] izvršiteljice […].

3. Kada kazna zbog svoje vrste nije u skladu s pravom države […] izvršiteljice […], nadležno tijelo države […] izvršiteljice […] može donijeti odluku o promjeni kazne s obzirom na kaznu ili mjeru predviđenu na temelju nacionalnog prava za slična kaznena djela. Takva kazna ili mjera u najvećoj mogućoj mjeri odgovara kazni izrečenoj u državi […] izdavateljici […] te se stoga kazna ne smije pretvoriti u novčanu kaznu.

4. Promijenjena kazna ne smije, s obzirom na vrstu ili trajanje, biti stroža od kazne izrečene u državi […] izdavateljici […]."

7 Članak 12. Okvirne odluke 2008/909, naslovljen „Odluka o izvršenju kazne i rokovima", u stavku 1. propisuje:

„Nadležno tijelo države […] izvršiteljice […] čim prije odlučuje hoće li priznati presudu i izvršiti kaznu te o tome kao i o svim odlukama o promjeni kazne sukladno članku 8. stavcima 2. i 3. obavješćuje državu […] izdavateljicu […]"

8 Članak 17. te okvirne odluke, naslovljen „Pravo koje uređuje izvršenje", u stavcima 1. i 2. predviđa:

„1. Izvršenje kazne uređuje se pravom države […] izvršiteljice […]. Samo tijela države […] izvršiteljice […], podložno stavcima 2. i 3., nadležna su odlučiti o postupcima izvršenja te odrediti sve s njima povezane mjere, uključujući osnove za prijevremeni ili uvjetni otpust.

2. Nadležno tijelo države […] izvršiteljice […] od ukupnog trajanja oduzimanja slobode koje je preostalo za odsluženje oduzima ukupno razdoblje oduzimanja slobode koje je već odslužено u vezi s kaznom za koju je izrečena presuda."

9 U skladu s člankom 19. navedene okvirne odluke, naslovljenim „Amnestija, pomilovanje, revizija presude”:

„1. Amnestiju ili pomilovanje mogu odobriti i država […] izdavateljica […] i država […] izvršiteljica […].

2. Samo država […] izdavateljica […] može odlučiti o zamolbama za reviziju [osuđujuće] presude kojom se izriče kazna koja se treba izvršiti na temelju ove Okvirne odluke.”

10 Člankom 21. Okvirne odluke 2008/909, naslovljenim „Obavješćivanje koje vrši država […] izvršiteljica […]”, propisano je:

„Nadležno tijelo države […] izvršiteljice […] bez odgode obavješćuje nadležno tijelo države […] izdavateljice […] na bilo koji način kojim se ostavlja pisani zapis:

[…]

(e) o mogućoj odluci promjene kazne sukladno članku 8. stavku 2. ili 3., zajedno s obrazloženjima te odluke;

(f) o mogućoj odluci o neizvršenju kazne zbog razloga iz članka 19. stavka 1. zajedno s obrazloženjima te odluke;

[…]”

Okvirna odluka 2008/675

11 Uvodne izjave 2., 5. do 8. i 14. Okvirne odluke 2008/675 glase:

„(2) Vijeće je 29. studenoga 2000. u skladu sa zaključcima Europskoga vijeća iz Tamperea, usvojilo program mjera za primjenu načela međusobnog priznavanja odluka u kaznenim predmetima […] koji predviđa ‚usvajanje jednog ili više instrumenata o uspostavi načela da se sudu u jednoj državi članici pri ocjeni kaznene evidencije počinitelja, utvrđivanja je li prekršitelj ponovno prekršio zakon te s ciljem utvrđivanja primjerene vrste kazne i načina njezine provedbe osigura poštovanje pravomoćnih kaznenih presuda, koje su izrekli sudovi u drugim državama članicama’.

[…]

(5) Trebalo bi vrijediti načelo po kojem bi države članice trebale priznavati [osuđujućoj] presudi koja je donesena u ostalim državama članicama učinke jednakovrijedne učincima [osuđujuće] presude koju su donijeli njihovi vlastiti sudovi u skladu s nacionalnim zakonodavstvom, bez obzira da li su u nacionalnom zakonodavstvu ti učinci suštinski ili su učinci procesnoga ili materijalnog prava. Međutim, ova Okvirna odluka ne teži usklađivanju pravnih posljedica koje različita nacionalna zakonodavstva pridaju postojanju prethodne [osuđujuće] presude i obveza poštovanja prethodnih [osuđujućih] presuda koje su donesene u drugim državama članicama postoji samo u tolikoj mjeri da se prethodne nacionalne [osuđujuće] presude poštuju prema nacionalnom pravu.

(6) Za razliku od ostalih instrumenata, cilj ove Okvirne odluke nije izvršavanje sudskih odluka donesenih u drugim državama članicama, već ima za cilj omogućiti da posljedice budu priznate prethodnoj [osuđujućoj] presudi koja je donesena u jednoj državi članici tijekom novoga kaznenog postupka u drugoj državi članici u tolikoj mjeri da su takve posljedice priznate prethodnim nacionalnim [osuđujućim] presudama prema pravu te druge države članice.

[…]

(7) Učinci [osuđujuće] presude koja je donesena u nekoj drugoj državi članici trebali bi biti jednakovrijedni učincima nacionalne odluke u prethodnoj fazi kaznenog postupka, suđenja ili izvršavanja kazne.

(8) U slučaju kad su tijekom kaznenog postupka u državi članici dostupne informacije o prethodnoj [osuđujućoj] presudi u nekoj drugoj državi članici, trebalo bi što je više moguće izbjegavati da se prema osobi u pitanju postupa nepovoljnije nego što bi se postupalo da je prethodna [osuđujuća] presuda bila nacionalna presuda.

[…]

(14) [Zadiranje u] presud[u] ili njezino[…] izvršavanj[e] obuhvaća, *inter alia*, slučajeve u kojima se, u skladu s nacionalnim pravom druge države članice, kazna izrečena u prethodnoj presudi preuzima ili uključuje u neku drugu kaznu, koju zatim treba učinkovito izvršiti u mjeri u kojoj prva kazna još nije bila izvršena ili njezino izvršavanje nije bilo preneseno u drugu državu članicu[.]”

12 U skladu s člankom 1. stavkom 1. te okvirne odluke, „[s]vrha [te] odluke je utvrditi uvjete pod kojima se, u tijeku kaznenog postupka protiv neke osobe u državi članici, poštuju prethodne [osuđujuće] presude koje su donesene protiv te iste osobe zbog različitih djela u drugim državama članicama”.

13 Člankom 2. te okvirne oduke „[osuđujuća] presuda” je definirana kao „bilo koja pravomoćna odluka kaznenog suda kojom se utvrđuje krivnja za kazneno djelo”.

14 Članak 3. te okvirne odluke, naslovljen „Poštovanje [osuđujuće] presude, donesene u nekoj drugoj državi članici, u novom kaznenom postupku”, glasi kako slijedi:

„1. Svaka država članica osigurava da se u kaznenom postupku protiv neke osobe prethodne [osuđujuće] presude, koje su donesene protiv te iste osobe zbog različitih činjenica u drugim državama članicama, u vezi s kojima su dobivene informacije prema važećim instrumentima o uzajamnoj pravnoj pomoći ili o razmjeni informacija iz kaznene evidencije, poštuju u mjeri u kojoj se poštuju prethodne nacionalne [osuđujuće] presude te da im se pridaju pravni učinci jednakovrijedni onima priznatima prethodnim nacionalnim [osuđujućim] presudama, u skladu s nacionalnim pravom.

2. Stavak 1. primjenjuje se u prethodnom postupku, tijekom suđenja i u vrijeme izvršenja presude, posebno na važeća pravila postupka, uključujući ona koja se odnose na privremeni pritvor, određenje kaznenog djela, vrstu i visinu kazne i pravila koja uređuju izvršavanje odluke.

3. Poštovanje prethodnih [osuđujućih] presuda koje su donesene u drugim državama članicama sukladno stavku 1., nema […] učinak [zadiranja u te] prethodne [osuđujuće] presude ili [bilo kakve] odluke [koje se odnose na] njihovo izvršenje od strane države članice u kojoj se vodi novi postupak, [niti njihova ukidanja ili preispitivanja].

[…]”

Poljsko pravo

15 Člankom 85. stavkom 4. Kodeksa karny (Kazneni zakonik) od 6. lipnja 1997. (Dz. U. br. 88, oznaka 553.), u verziji primjenjivoj na glavni postupak, propisano je:

„Jedinstvenom kaznom ne obuhvaćaju se kazne izrečene presudama iz članka 114.a Kaznenog zakonika”.

16 Člankom 114.a stavkom 1. Kaznenog zakonika određuje se:

„Osuđujuća presuda je i pravomoćna osuđujuća presuda za počinjenje kaznenog djela koju je donio sud nadležan u kaznenim stvarima u državi članici Europske unije, osim ako u skladu s poljskim kaznenim zakonom radnja nije kazneno djelo, počinitelj ne podliježe kazni ili je izrečena kazna koja nije predviđena zakonom.”

Glavni postupak i prethodna pitanja

17 Osoba AV, poljskog državljanstva, podnijela je 31. srpnja 2018. sudu koji je uputio zahtjev, Sądu Okręgowy w Gdańsku (Okružni sud u Gdańsku, Poljska), zahtjev za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna, kojom bi se obuhvatile dvije kazne zatvora koje su joj izrečene, odnosno, s jedne strane, kazna koju je presudom od 15. veljače 2017. izrekao Landgericht Lüneburg (Zemaljski sud u Lüneburgu, Njemačka) i koja je 12. siječnja 2018. priznata odlukom suda koji je uputio zahtjev radi izvršenja u Poljskoj, a koju je osoba AV trebala izdržavati od 1. rujna 2016. do 29. studenoga 2021., te, s druge strane, kazna koju je presudom od 24. veljače 2010. izrekao sud koji je uputio zahtjev, a koju osoba AV treba izdržati od 29. studenoga 2021. do 30. ožujka 2030.

18 Sud koji je uputio zahtjev pojašnjava da pravna kvalifikacija djela povodom kojih je donesena presuda Landgerichta Lüneburg (Zemaljski sud u Lüneburgu) odgovara onoj iz poljskog prava i da je trajanje kazne zatvora koju treba izvršiti u Poljskoj, slijedom priznavanja te presude, jednako trajanju kazne koju je izrekao njemački sud, odnosno pet godina i tri mjeseca.

19 U svojem zahtjevu za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna osoba AV navodi da su, s obzirom na to da je presuda Landgerichta Lüneburg (Zemaljski sud u Lüneburgu) priznata u svrhu izvršenja u Poljskoj, ispunjeni uvjeti za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna koja bi obuhvatila tu osuđujuću presudu.

20 Sud koji je uputio zahtjev navodi da je presuda kojom se izriče jedinstvena kazna na granici između meritorne presude i izvršenja kazne te da obuhvaća kazne izrečene u presudama koje su postale pravomoćne, s ciljem „ispravka pravnog odgovora” na počinjena kaznena djela u odnosu na koja se mogao voditi jedan postupak te stoga s ciljem „racionalizacije kazni”. Taj sud ističe da se presudom kojom se izriče jedinstvena kazna ne zadire u pojedinačne presude o kojima je riječ, s obzirom na to da se njome ne intervenira u ključne elemente tih presuda, a osobito u utvrđivanje krivnje počinitelja određenog kaznenog djela, već se omogućava ocjena cjelokupne kriminalne aktivnosti osobe kojoj je izrečeno više kazni, i s obzirom na to da se može izmijeniti samo njihovo trajanje. Taj sud također navodi da je, kad su uvjeti ispunjeni, sud dužan donijeti presudu kojom se izriče jedinstvena kazna.

21 Međutim, prema mišljenju suda koji je uputio zahtjev, članak 85. stavak 4. Kaznenog zakonika, u verziji primjenjivoj u glavnom postupku, u vezi s člankom 114.a istog zakonika, zabranjuje donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna koja obuhvaća kazne izrečene u Poljskoj i one izrečene u drugim državama članicama, a priznate radi izvršenja u Poljskoj.

22 Taj sud smatra da takva zabrana podrazumijeva da se osoba koja je više puta osuđena samo u jednoj državi članici nalazi u povoljnijem položaju od osobe koja je bila osuđena u više različitih država članica. Nasuprot tomu, poštovanje, u okviru presude kojom se izriče jedinstvena kazna, kazni izrečenih u drugoj državi članici i priznatih, u skladu s Okvirnom odlukom 2008/909, u svrhu njihova izvršenja u državi članici u kojoj se spomenuta presuda donosi jamči, na razini Unije, jednako postupanje prema osobama koje se nalaze u sličnoj situaciji i jača uzajamno povjerenje među državama članicama.

23 U tim je okolnostima Sąd Okręgowy w Gdańsku (Okružni sud u Gdańsku) odlučio prekinuti postupak i uputiti Sudu sljedeća prethodna pitanja:

„1. Treba li članak 3. stavak 3. Okvirne odluke [2008/675] […] tumačiti na način da se zadiranjem u smislu te odredbe ne smatra samo to da se presudom kojom se izriče jedinstvena kazna obuhvaća kazna izrečena presudom koja je donesena u državi [članici], nego i to da se tom presudom obuhvaća kazna koja je preuzeta radi izvršenja u drugoj državi [članici], odlukom donesenom u toj državi u okviru postupka donošenja presude kojom se izriče jedinstvena kazna?

2. Je li s obzirom na odredbe Okvirne odluke [2008/909], […] iz [njezina] članka 8. stavaka 2. do 4., članka 19. stavaka 1. i 2. […] i članka 17. stavka 1. prve rečenice […], moguće donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna koja obuhvaća kazne [izrečene] u jednoj državi [članici], preuzete radi izvršenja u drugoj državi [članici], odlukom donesenom u toj državi, u okviru postupka donošenja presude kojom se izriče jedinstvena kazna?”

O prethodnim pitanjima

Uvodna očitovanja

24 Prije svega, valja istaknuti da, iako su kazneno zakonodavstvo i nacionalna pravila kaznenog postupka kojima se uređuje presuda kojom se izriče jedinstvena kazna u nadležnosti država članica, one su prilikom izvršavanja te nadležnosti dužne poštovati pravo Unije (vidjeti u tom smislu presudu od 26. veljače 2019., Rimšēvičs i ESB/Latvija, C-202/18 i C-238/18, EU:C:2019:139, t. 57.).

25 Iz zahtjeva za prethodnu odluku proizlazi da je u poljskom pravu, kad su ispunjeni uvjeti za izricanje jedinstvene kazne u pogledu više pravomoćnih osuđujućih presuda, sud dužan donijeti presudu kojom se izriče jedinstvena kazna. Također proizlazi da se presudom kojom se izriče jedinstvena kazna ne utječe na utvrđenje krivnje iz tih osuđujućih presuda, koje je pravomoćno, nego se mijenja visina izrečene kazne ili kazni.

26 Usto, iz spisa podnesenog Sudu proizlazi da presuda kojom se izriče jedinstvena kazna, poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, kojom se jedna ili više kazni ranije izrečenih osobi o kojoj je riječ objedinjuje u novu jedinstvenu kaznu, za tu osobu nužno ima povoljniji ishod. Naime, osobi protiv koje je doneseno više osuđujućih presuda može se izreći jedinstvena kazna niža od one koja bi bila izrečena zbrajanjem različitih kazni iz pojedinačnih prethodnih osuđujućih presuda. U takvom slučaju sud prilikom određivanja visine kazne raspolaže marginom prosudbe jer može uzeti u obzir situaciju ili osobnost osobe o kojoj je riječ ili pak olakotne ili otegotne okolnosti.

27 Slijedom navedenog, takvu presudu kojom se izriče jedinstvena kazna treba razlikovati od mjera izvršenja kazne zatvora (vidjeti u tom smislu presudu od 10. kolovoza 2017., Zdziaszek, C-271/17 PPU, EU:C:2017:629, t. 85.).

28 U ovom se slučaju zahtjev osobe AV za donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna odnosi, među ostalim, na kaznu zatvora od pet godina i tri mjeseca koja mu je 15. veljače 2017. izrečena presudom Landgerichta Lüneburg (Zemaljski sud u Lüneburgu) te priznata radi izvršenja u Poljskoj odlukom suda koji je uputio zahtjev.

29 Budući da priznavanje suda koji je uputio zahtjev navedene presude i izvršenje u Poljskoj kazne izrečene osobi AV uređuje Okvirna odluka 2008/909, odredbama članka 1., u vezi s člankom 3. stavkom 3., najprije valja ispitati drugo pitanje, koje se odnosi na tumačenje te okvirne odluke.

Drugo pitanje

30 Svojim drugim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li odredbe članka 8. stavaka 2. do 4., članka 17. stavaka 1. i 2. i članka 19. Okvirne odluke 2008/909 tumačiti na način da dopuštaju donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna koja obuhvaća ne samo jednu ili više kazni ranije izrečenih osobi o kojoj je riječ u državi članici u kojoj se spomenuta presuda donosi nego i jednu ili više kazni koje su toj osobi izrečene u drugoj državi članici, a izvršavaju se, u skladu s tom okvirnom odlukom, u prvoj državi članici.

31 U tom pogledu, kad je riječ, kao prvo, o odredbama članka 8. stavka 2. te okvirne odluke, iz njega proizlazi da nadležno tijelo države izvršiteljice, u smislu članka 1. točke (d) te okvirne odluke, može donijeti odluku o promjeni kazne izrečene u državi izdavateljici, u smislu točke (c) istog članka, samo kad njezino trajanje nije u skladu s pravom države članice izvršiteljice i kad je ona duža od maksimalne kazne predviđene za slična kaznena djela u pravu te države. Tako promijenjena kazna ne može biti niža od maksimalne kazne predviđene pravom države izvršiteljice za slična djela (vidjeti u tom smislu presudu od 11. ožujka 2020., SF (Europski uhidbeni nalog – Jamstvo vraćanja u državu izvršiteljicu naloga), C-314/18, EU:C:2020:191, t. 64.).

32 U slučaju da vrsta kazne izrečene u državi izdavateljici nije u skladu s pravom države izvršiteljice, člankom 8. stavkom 3. Okvirne odluke 2008/909 omogućuje se nadležnom tijelu potonje države i da promijeni kaznu, s obzirom na kaznu ili mjeru predviđenu za slična kaznena djela u svojem nacionalnom pravu, pod uvjetom da promijenjena kazna u najvećoj mogućoj mjeri odgovara kazni izrečenoj u državi članici izdavateljici. Kazna se ni u kojem slučaju ne može zamijeniti novčanom kaznom.

33 Jednako tako, u skladu s člankom 8. stavkom 4. Okvirne odluke 2008/909, promijenjena kazna ne smije, po svojoj vrsti ili trajanju, biti stroža od kazne izrečene u državi članici izdavateljici (vidjeti u tom smislu presudu od 11. ožujka 2020., SF (Europski uhidbeni nalog – Jamstvo vraćanja u državu izvršiteljicu naloga), C-314/18, EU:C:2020:191, t. 64.).

34 Nadalje, svaka odluka o promjeni kazne donesena u skladu s člankom 8. stavcima 2. i 3. Okvirne odluke 2008/909 mora se, na temelju njezina članka 21. točke (e), dostaviti u pisanom obliku nadležnom tijelu države izdavateljice, uz navođenje razloga.

35 Člankom 8. stavcima 2. do 4. Okvirne odluke 2008/909 stoga se predviđaju stroge pretpostavke za promjenu nadležnog tijela države izvršiteljice kazne izrečene u državi izdavateljici, koje predstavljaju jedine iznimke od načelne obveze koju to tijelo ima na temelju članka 8. stavka 1. te okvirne odluke da prizna presudu koja mu je proslijeđena i da bez odgađanja poduzme sve mjere potrebne za izvršenje kazne čije trajanje i vrsta odgovaraju onima određenima u presudi donesenoj u državi izdavateljici (vidjeti u tom smislu presude od 8. studenoga 2016., Ognyanov, C-554/14, EU:C:2016:835, t. 36. i od 11. siječnja 2017., Grundza, C-289/15, EU:C:2017:4, t. 42.).

36 Iz prethodno navedenog proizlazi da članak 8. stavke 2. do 4. Okvirne odluke 2008/909 treba tumačiti na način da je njime dopušteno presudom kojom se izriče jedinstvena kazna obuhvatiti jednu ili više kazni izrečenih u drugim državama članicama, koje se na temelju te okvirne odluke izvršavaju u državi članici u kojoj se spomenuta presuda donosi, pod uvjetom da se tom presudom spomenute kazne ne promijene na način da njihovo trajanje ili vrsta prekorače stroge granice predviđene tim odredbama.

37 Suprotno bi rješenje, kao što je to pravilno naveo nezavisni odvjetnik u točki 115. svojeg mišljenja, dovelo do neopravdanog različitog postupanja prema osobama kojima je nekoliko kazni izrečeno samo u jednoj državi članici i osobama kojima je nekoliko kazni izrečeno u više država članica kada se, u obama slučajevima, kazne izvršavaju u istoj državi članici. To bi pak bilo u suprotnosti s uvodnom izjavom 6. Okvirne odluke 2008/909, iz koje proizlazi da se ona treba provoditi i primjenjivati tako da omogućava poštovanje općih načela jednakosti, pravednosti i razumnosti.

38 Usto, takva razlika u postupanju u ovom bi slučaju bila na štetu građanina Unije koji je ostvario pravo na kretanje i boravak na državnom području država članica koje mu je dodijeljeno člankom 21. UFEU-a. To bi pak bilo u suprotnosti s uvodnom izjavom 15. te okvirne odluke, u skladu s kojom se ona mora primjenjivati u skladu s tim pravom.

39 Kao drugo, kad je riječ o članku 17. Okvirne odluke 2008/909, s jedne strane, iz njegova stavka 1. proizlazi da je izvršavanje kazne na temelju te okvirne odluke, nakon transfera osuđene osobe nadležnim tijelima države izvršiteljice, uređeno pravom te države te su spomenuta tijela u pravilu jedina nadležna za odlučivanje o postupcima izvršenja i određivanje s njima povezanih mjera, uključujući osnove za prijevremeni ili uvjetni otpust. Kao što je to nezavisni odvjetnik istaknuo u točki 111. svojeg mišljenja, ta odredba obuhvaća mjere kojima se jamči materijalno izvršenje kazne zatvora i osigurava društvena rehabilitacija osuđene osobe. Međutim, ne može se smatrati da je člankom 17. stavkom 1. Okvirne odluke 2008/909 obuhvaćena presuda kojom se izriče jedinstvena kazna, poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, koju, kao što to proizlazi iz točke 27. ove presude, treba razlikovati od mjera izvršenja kazne zatvora.

40 S druge strane, stavak 2. istog članka obvezuje nadležna tijela države izvršiteljice da razdoblje oduzimanja slobode koje je osuđena osoba već odslužila u državi izdavateljici prije transfera u cijelosti oduzmu od ukupnog trajanja oduzimanja slobode koje treba izvršiti u državi izvršiteljici.

41 Iz toga slijedi da članak 17. stavke 1. i 2. Okvirne odluke 2008/909 treba tumačiti na način da dopušta da presuda kojom se izriče jedinstvena kazna obuhvaća jednu ili više kazni izrečenih u drugim državama članicama, koje se na temelju te okvirne odluke izvršavaju u državi članici u kojoj se spomenuta presuda donosi, pod uvjetom da se prilikom donošenja potonje presude poštuje obveza, predviđena u navedenom stavku 2., da se razdoblje oduzimanja slobode koje je osuđena osoba eventualno već odslužila u državi izdavateljici oduzme od ukupnog trajanja oduzimanja slobode koje treba izvršiti u državi izvršiteljici.

42 Kao treće, što se tiče članka 19. Okvirne odluke 2008/909, s jedne strane, njegovim stavkom 1. predviđeno je da amnestiju i pomilovanje mogu odobriti i država izdavateljica i država izvršiteljica. Kao što to proizlazi iz članka 21. točke (f) te okvirne odluke, amnestijom i pomilovanjem završava izvršenje kazne. Međutim, cilj presude kojom se izriče jedinstvena kazna, kako je opisana u točkama 25. i 26. ove presude, nije završetak izvršenja kazne.

43 S druge strane, na temelju članka 19. stavka 2. Okvirne odluke 2008/909, samo država izdavateljica može odlučiti o zamolbama za reviziju presude kojom se izriče kazna ili mjera oduzimanja slobode koju, u skladu s tom okvirnom odlukom, treba izvršiti u drugoj državi članici. Međutim, ni cilj ni učinak presude kojom se izriče jedinstvena kazna, kako je opisana u točkama 25. i 26. ove presude, ne može biti revizija kazni izrečenih u drugim državama članicama, koje se, u skladu sa spomenutom okvirnom odlukom, izvršavaju u državi članici u kojoj se donosi spomenuta presuda.

44 Iz toga slijedi da članak 19. Okvirne odluke 2008/909 treba tumačiti na način da dopušta da presuda kojom se izriče jedinstvena kazna obuhvaća jednu ili više kazni izrečenih u drugim državama članicama, koje se na temelju te okvirne odluke izvršavaju u državi članici u kojoj se donosi spomenuta presuda, pod uvjetom da se tom presudom predmetne kazne ne revidiraju.

45 S obzirom na prethodno navedeno, na drugo pitanje valja odgovoriti da članak 8. stavke 2. do 4., u vezi s člankom 17. stavcima 1. i 2. i člankom 19. Okvirne odluke 2008/909, treba tumačiti na način da dopuštaju donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna koja obuhvaća ne samo jednu ili više kazni ranije izrečenih osobi o kojoj je riječ u državi članici u kojoj se spomenuta presuda donosi nego i jednu ili više kazni koje su toj osobi izrečene u drugoj državi članici, a izvršavaju se, u skladu s tom okvirnom odlukom, u prvoj državi članici. Međutim, takva presuda kojom se izriče jedinstvena kazna ne smije dovesti do promjene trajanja ili vrste tih kazni na način da se prekorače stroge granice predviđene člankom 8. stavcima 2. do 4. Okvirne odluke 2008/909 ni do povrede obveze da se ukupno razdoblje oduzimanja slobode koje je osoba o kojoj je riječ eventualno već odslužila u državi izdavateljici oduzme od ukupnog trajanja oduzimanja slobode koje treba izvršiti u državi izvršiteljici, a koja obveza proizlazi iz članka 17. stavka 2. te okvirne odluke, ili pak do revizije kazni koje su toj osobi izrečene u drugoj državi članici, što bi bilo protivno članku 19. stavku 2. spomenute okvirne odluke.

Prvo pitanje

46 Svojim prvim pitanjem sud koji je uputio zahtjev u biti pita treba li članak 3. stavak 3. Okvirne odluke 2008/675, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 14., tumačiti na način da dopušta donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna koja obuhvaća ne samo jednu ili više kazni ranije izrečenih osobi o kojoj je riječ u državi članici u kojoj se spomenuta presuda donosi nego i jednu ili više kazni koje su toj osobi izrečene u drugoj državi članici a izvršavaju se, u skladu s Okvirnom odlukom 2008/909, u prvoj državi članici, pod uvjetom da ta presuda kojom se izriče jedinstvena kazna nema učinak zadiranja u osuđujuću presudu donesenu u toj drugoj državi članici ili u bilo kakvu odluku o njezinu izvršenju, odnosno učinak njezina ukidanja ili preispitivanja, u smislu te odredbe Okvirne odluke 2008/675.

47 U tom pogledu, najprije valja istaknuti da je cilj Okvirne odluke 2008/675, u skladu s njezinim člankom 1. stavkom 1., utvrditi uvjete pod kojima se osuđujuće presude, u smislu članka 2. te okvirne odluke, ranije izrečene protiv određene osobe u jednoj državi članici moraju poštovati u novom kaznenom postupku pokrenutom u drugoj državi članici protiv iste osobe, zbog različitih kaznenih djela (vidjeti u tom smislu presude od 21. rujna 2017., Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, t. 25. i od 5. srpnja 2018., Lada, C-390/16, EU:C:2018:532, t. 27.). Kao što to proizlazi iz uvodne izjave 2. te okvirne odluke, njezin je cilj omogućiti ocjenu kaznenopravne prošlosti dotične osobe.

48 Cilj Okvirne odluke 2008/675 stoga nije, kao što je to i navedeno u njezinoj uvodnoj izjavi 6., izvršavanje u jednoj državi članici sudskih odluka donesenih u drugim državama članicama (presuda od 21. rujna 2017., Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, t. 45.).

49 Njezin je cilj, kao što to proizlazi iz njezinih uvodnih izjava 5. do 8., osigurati da svaka država članica prethodnim osuđujućim kaznenim presudama donesenima u drugoj državi članici priznaje pravne učinke jednakovrijedne onima koji se, u skladu s njezinim nacionalnim pravom, priznaju nacionalnim osuđujućim presudama.

50 U skladu s tim ciljem, člankom 3. stavkom 1. te okvirne odluke, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 5., utvrđena je obveza država članica da osiguraju da se u novom kaznenom postupku pokrenutom protiv neke osobe prethodne osuđujuće presude donesene protiv te osobe u drugoj državi članici, zbog različitih kaznenih djela, u vezi s kojima su dobivene informacije prema važećim instrumentima o uzajamnoj pravnoj pomoći ili o razmjeni informacija iz kaznene evidencije, s jedne strane, poštuju u mjeri u kojoj se, u skladu s nacionalnim pravom, poštuju prethodne nacionalne osuđujuće presude i

da im se, s druge strane, priznaju učinci jednakovrijedni onima priznatima nacionalnim osuđujućim presudama u skladu s tim pravom, bilo da je riječ o činjeničnim ili postupovnopravnim odnosno materijalnopravnim učincima (vidjeti u tom smislu presude od 21. rujna 2017., Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, t. 26. i od 5. srpnja 2018., Lada, C-390/16, EU:C:2018:532, t. 28.).

51 Člankom 3. stavkom 2. Okvirne odluke 2008/675 pojašnjeno je da se ta obveza primjenjuje u stadiju koji prethodi kaznenom postupku, tijekom samog kaznenog postupka i u stadiju izvršenja osuđujuće presude, posebno kad je riječ o primjenjivim postupovnim pravilima, uključujući ona koja se odnose na kvalifikaciju kaznenog djela, vrstu i visinu zaprijećene kazne i pravila koja uređuju izvršavanje odluke (vidjeti u tom smislu presude od 21. rujna 2017., Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, t. 27. i od 5. srpnja 2018., Lada, C-390/16, EU:C:2018:532, t. 29.).

52 Sud je već presudio da se Okvirna odluka 2008/675 primjenjuje na nacionalni postupak čiji je predmet izricanje, u svrhu izvršenja, jedinstvene kazne oduzimanja slobode kojom se poštuje kazna koju je osobi o kojoj je riječ izrekao nacionalni sud kao i kazna koju je prethodnom osuđujućom presudom istoj osobi izrekao sud druge države članice, za različita djela (vidjeti u tom smislu presude od 21. rujna 2017., Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, t. 29.).

53 U tom kontekstu, u skladu s člankom 3. stavkom 3. Okvirne odluke 2008/675, poštovanje u okviru novog kaznenog postupka prethodnih osuđujućih presuda koje su donesene u drugoj državi članici ne može imati za učinak ni zadiranje u te prethodne osuđujuće presude ili bilo kakve odluke o njihovu izvršenju u državi članici u kojoj je u tijeku novi kazneni postupak ni njihovo ukidanje ili preispitivanje (vidjeti u tom smislu presude od 21. rujna 2017., Beshkov, C-171/16, EU:C:2017:710, t. 44. i od 5. srpnja 2018., Lada, C-390/16, EU:C:2018:532, t. 39.).

54 U tom pogledu, uvodnom izjavom 14. Okvirne odluke 2008/675 pojašnjeno je da „[zadiranje]" u presudu ili njezino izvršavanje, u smislu članka 3. stavka 3. te okvirne odluke, obuhvaća, među ostalim, „slučajeve u kojima se, u skladu s nacionalnim pravom druge države članice, kazna izrečena u prethodnoj presudi preuzima ili uključuje u neku drugu kaznu, koju zatim treba učinkovito izvršiti u mjeri u kojoj prva kazna još nije bila izvršena ili njezino izvršavanje nije bilo preneseno u drugu državu članicu".

55 Iz članka 3. stavka 3. Okvirne odluke 2008/675, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 14., tako proizlazi da, kao prvo, situacije u kojima se izriče jedinstvena kazna nisu kao takve isključene iz područja primjene te okvirne odluke i, kao drugo, izricanje jedinstvene kazne može predstavljati zadiranje u prethodnu osuđujuću presudu ili njezino izvršenje, ako prva kazna još nije izvršena ili prenesena u drugu državu članicu radi njezina izvršenja.

56 Slijedom toga, kao što je to nezavisni odvjetnik u biti istaknuo u točkama 83. i 84. svojeg mišljenja, kad je prethodna osuđujuća kaznena presuda, poput one o kojoj je riječ u glavnom postupku, objavljena u prvoj državi članici, proslijeđena i priznata, u skladu s Okvirnom odlukom 2008/909, radi njezina izvršenja u drugoj državi članici, okolnost da se ta osuđujuća presuda ondje poštuje prilikom donošenja presude kojom se izriče jedinstvena kazna ne smije imati za učinak „[zadiranje]" u tu osuđujuću presudu ili njezino izvršenje ili pak njezino „[ukidanje]" ili „[preispitivanje]", u smislu članka 3. stavka 3. Okvirne odluke 2008/675, pod uvjetom da se tom presudom kojom se izriče jedinstvena kazna poštuju, u pogledu spomenute osuđujuće presude, pretpostavke i granice iz članka 8. stavaka 2. do 4., članka 17. stavka 2. i članka 19. stavka 2. Okvirne odluke 2008/909, kako su navedeni u točkama 36., 41. i 44. ove presude.

57 Iz prethodnih razmatranja proizlazi da, kako bi se osiguralo da se prethodnim osuđujućim presudama donesenima u drugoj državi članici priznaju učinci jednakovrijedni učincima prethodnih nacionalnih osuđujućih presuda, sud pred kojim se vodi novi kazneni postupak, poput postupka donošenja presude kojom se izriče jedinstvena kazna o kojem je riječ u glavnom postupku, načelno mora

poštovati raniju osuđujuću presudu suda druge države članice na isti način na koji bi poštovao raniju osuđujuću presudu drugog suda države članice u kojoj se on nalazi, pod uvjetom da se poštuju pretpostavke i granice iz prethodne točke.

58 Takvo je tumačenje potvrđeno ciljem koji se nastoji ostvariti Okvirnom odlukom 2008/675, kako je naveden u točki 49. ove presude, a to je da se u najvećoj mogućoj mjeri izbjegne da se prema osobi o kojoj je riječ postupa na nepovoljniji način nego što bi se postupalo da je prethodna osuđujuća kaznena presuda o kojoj je riječ bila nacionalna osuđujuća presuda.

59 S obzirom na prethodno navedeno, na prvo pitanje valja odgovoriti da članak 3. stavak 3. Okvirne odluke 2008/675, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 14., treba tumačiti na način da dopušta donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna koja obuhvaća ne samo jednu ili više kazni ranije izrečenih osobi o kojoj je riječ u državi članici u kojoj se spomenuta presuda donosi nego i jednu ili više kazni koje su toj osobi izrečene u drugoj državi članici, a izvršavaju se, u skladu s Okvirnom odlukom 2008/909, u prvoj državi članici, pod uvjetom da se prilikom donošenja te presude kojom se izriče jedinstvena kazna u pogledu spomenutih kazni poštuju pretpostavke i granice iz članka 8. stavaka 2. do 4., članka 17. stavka 2. i članka 19. stavka 2. te okvirne odluke.

Troškovi

60 Budući da ovaj postupak ima značaj prethodnog pitanja za stranke glavnog postupka pred sudom koji je uputio zahtjev, na tom je sudu da odluči o troškovima postupka. Troškovi podnošenja očitovanja Sudu, koji nisu troškovi spomenutih stranaka, ne nadoknađuju se.

Slijedom navedenog, Sud (četvrto vijeće) odlučuje:

1. **Odredbe članka 8. stavaka 2. do 4., u vezi s člankom 17. stavcima 1. i 2. i člankom 19. Okvirne odluke Vijeća 2008/909 od 27. studenoga 2008. o primjeni načela uzajamnog priznavanja presuda u kaznenim predmetima kojima se izriču kazne zatvora ili mjere koje uključuju oduzimanje slobode s ciljem njihova izvršenja u Europskoj uniji, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom Vijeća 2009/299/PUP od 26. veljače 2009., treba tumačiti na način da dopuštaju donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna koja obuhvaća ne samo jednu ili više kazni ranije izrečenih osobi o kojoj je riječ u državi članici u kojoj se spomenuta presuda donosi nego i jednu ili više kazni koje su toj osobi izrečene u drugoj državi članici, a izvršavaju se, u skladu s tom okvirnom odlukom, u prvoj državi članici. Međutim, takva presuda kojom se izriče jedinstvena kazna ne smije dovesti do promjene trajanja ili vrste tih kazni na način da se prekorače stroge granice predviđene člankom 8. stavcima 2. do 4. te okvirne odluke ni do povrede obveze da se ukupno razdoblje oduzimanja slobode koje je osoba o kojoj je riječ eventualno već odslužila u državi izdavateljici oduzme od ukupnog trajanja oduzimanja slobode koje treba izvršiti u državi izvršiteljici, a koja obveza proizlazi iz članka 17. stavka 2. te okvirne odluke, ili pak do revizije kazni koje su toj osobi izrečene u drugoj državi članici, što bi bilo protivno članku 19. stavku 2. spomenute okvirne odluke.**

2. **Članak 3. stavak 3. Okvirne odluke Vijeća 2008/675/PUP od 24. srpnja 2008. o poštovanju [osuđujućih] presuda među državama članicama Europske unije u novom kaznenom postupku, u vezi s njezinom uvodnom izjavom 14., treba tumačiti na način da dopušta donošenje presude kojom se izriče jedinstvena kazna koja obuhvaća ne samo jednu ili više kazni ranije izrečenih osobi o kojoj je riječ u državi članici u kojoj se spomenuta presuda donosi nego i jednu ili više kazni koje su toj osobi izrečene u drugoj državi članici, a izvršavaju se, u skladu s Okvirnom odlukom 2008/909, kako je izmijenjena Okvirnom odlukom 2009/299, u prvoj državi članici, pod uvjetom da se prilikom donošenja te presude**

kojom se izriče jedinstvena kazna u pogledu spomenutih kazni poštuju pretpostavke i granice iz članka 8. stavaka 2. do 4., članka 17. stavka 2. i članka 19. stavka 2. te okvirne odluke 2008/909, kako je izmijenjena.

Potpisi